

Από την θεία αυτούπαρξη στην άκρα συγκατάβαση

Ορθοδοξία / Θεολογία

Αρχιμανδρίτης π. Ιάκωβος Κανάκης, Δρ. Θεολογίας

Την παρουσία του θεού την βλέπουμε από την Δημιουργία του κόσμου μέχρι τις μέρες μας. Βαθμηδόν αποκαλύπτεται αυτό στο διάβα των αιώνων. Ο Ίδιος Θεός είναι και στην Παλαιά και στην Καινή Διαθήκη. Όμως διαχρονικά και προσευτικά γνωρίζουμε περισσότερα «χαρακτηριστικά Του». Ο Μωυσής είχε μια θεοφάνεια που μας αποκάλυψε το όνομά Του. «Είμαι αυτός που είμαι, πού υπάρχω» (Εξ.3,14), του απαντά ο Θεός στο τολμηρό ερώτημά του περί της ταυτότητάς Του. Δηλαδή είναι αυτός που υφίσταται ως αυτούπαρξη, πού δεν δημιουργήθηκε από άλλον και δεν έχει ανάγκη από οτιδήποτε. Είναι ταυτόχρονα αυτός που δημιούργησε και δημιουργεί τα πάντα.

Στον Μωυσή πάλι έδωσε και ένα ακόμα χαρακτηριστικό. Είπε ότι είναι «ο Θεός του Αβραάμ, του Ισαάκ, του Ιακώβ» (Εξ.3,15), δηλαδή ένας προσωπικός θεός. Το πρόσωπο ως έννοια στις αντιλήψεις των λαών της Βίβλου σχετίζεται και δηλώνει την φύση, τον ρόλο και τον χαρακτήρα αυτού πού το φέρει (βλ.Α΄Βασ.25,25).

Επίσης, η αναφορά των Πατριαρχών δηλώνει και κάτι ακόμα. Ότι η ύπαρξη του Θεού παραμένει αναλλοίωτη στο χρόνο, όπως θα μας διδάξει ο Ευαγγελιστής Ιωάννης στην «Αποκάλυψη» αναφέροντας για τον θεό ότι είναι «ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος» (Απ.1,4).

Και σε άλλα σημεία της Παλαιάς Διαθήκης έχουμε αναφορές που φανερώνεται το πρόσωπο του Θεού, αλλά ακόμα μόνο ως άσαρκος. Το μεγάλο όμως γεγονός της Ενανθρωπήσεώς Του θα σηματοδοτήσει την αρχή μιας νέας εποχής. Θα μας οδηγήσει από την διάσπαση του ανθρώπου εξαιτίας της πτώσης, στην ολότητα του ανθρώπου, όπως επίσης και στην ενότητα με τους άλλους ανθρώπους, μετά την σύγχυση της Βαβέλ. Ο Θεός χωρίς να έχει καμία ανάγκη εισέρχεται στον χρόνο, και αναδημιουργεί τον άνθρωπο. Ο Ιησούς γεννιέται εκ Πνεύματος αγίου από την Παναγία και γίνεται ο ίδιος ο κατ' εξοχήν άνθρωπος, η απαρχή του καινούργιου κόσμου. Στο πρόσωπό του ο Θεός βρίσκεται μεταξύ των ανθρώπων και σε Αυτόν εκπληρώνονται όλες οι επαγγελίες και οι προφητείες των Δικαίων.

Η Σάρκωση του Χριστού δίνει την δυνατότητα όχι μιας διανοητικής, εγκεφαλικής και ιδεολογικής κοινωνίας Θεού και ανθρώπου, αλλά μια πραγματική ένωση με το ίδιο του το Σώμα. Αυτό είναι το συγκλονιστικό γεγονός μέσα στην ανθρώπινη ιστορία. Η θέωση είναι ο σκοπός για κάθε άνθρωπο. Η Ενανθρώπιση του Χριστού έχει κάνει δυνατή αυτήν την δυνατότητα. «Ο άνθρωπος γίνεται θεός», αυτή είναι η έκφραση που χρησιμοποιούν οι Πατέρες της Εκκλησίας. Τι πιο ανώτερο τούτου;

Μέσα σε αυτά τα δύσκολα χρόνια που βιώνουμε, με τις τόσες αλλαγές στην ζωή μας και την καθημερινότητά μας, ο Χριστός και πάλι γεννάται. Δεν γεννήθηκε! Γεννάται! Και όποιος το πιστεύει αυτό αναγεννάται. Και έτσι μπορεί να το νιώθει αυτό, όχι μια φορά τον χρόνο, αλλά κάθε στιγμή. Έχουμε, έστω και λίγους, ανθρώπους που το καταφέρνουν αυτό και στην εποχή μας. Είναι αυτοί οι πραγματικοί φάροι μέσα στην τρικυμία του βίου μας, οι φωτεινοί σηματοδότες μέσα στις πολύβουες πόλεις των σκέψεων και των λογισμών μας. Είναι αυτοί που κυρίως έχουμε ανάγκη στην κοινωνία μας. Έχουμε ανάγκη την παρουσία τους, το λόγο τους, την Αλήθεια τους. Και είναι επίσης αλήθεια ότι ο Θεός δεν μας αφήνει ποτέ «ορφανούς» από τέτοιες παρουσίες.

<https://bit.ly/3mL24KN>